

og Kapitaler, som ere henlagte til Kirkerne. Det er i fuldstændig Overensstemmelse med Christian V's Danstse Lov, 2—22—4 og med de ny Love af 19de Februar 1861 og 7de Juni 1873, og har Rigsdagen, Lovgivningsmagten, i 1861 og 1873 kunnet paalægge ny Forpligtigelser eller give ny Anvendelse for Kirkens Indtægter, kunne vi sandelig ogsaa gøre det den Dag i Dag. Jeg synes, at den højtærede Kultusminister er noget for ængstelig for at ville gøre et eneste Skridt henimod at paalægge de saakaldte Kirkeejere yderligere Ydelser, end de allerede have. Jeg antager for øvrigt ikke, at den højtærede Kirkeminister er uenig med mig i den Betragtning, jeg her har gjort gældende, og hvis han er det, vil jeg henvise ham til et fortræffeligt Værk, som er udgivet af Møgen og Timm, i hvilket han vil finde en overmaade smul Udvikling, som stemmer med, hvad jeg her har fremsat. Men hvorfor skulle vi nu, naar det viser sig, at Kirkerne ere slet opvarmede, og at det er yderlig behærligt at faa de Midler bragte til Beje, som gaa til en saadan Opvarmning, være saa ængstelige, at vi ikke tør angribe de Indtægter, som ere henlagte til Kirkerne fra gammel Tid? Den Mand selv eller hvis Forfædre have gjort Spekulation i Kirkens Indtægter, og betalt for dyrt, har ikke meget Krav paa Hensyn fra Rigsdagens Side. — Jeg agter rimeligvis ikke at stille Ændringsforslag til dette Forslag, fordi det kan være rigtigt, at det gaar igennem, men jeg har ønsket ved første Behandling at pointere dette, at jeg ved enhver Lejlighed vil indtage — jeg talte for Resten om det i Fjor — det Standpunkt, at der ingen Grund er til at være alt for ængstelig med at sørge for, at Kirkernes Indtægter virkelig kommer Kirkerne til gode.

Styr: Det maa maaffe være mig tilladt at sige nogle saa Ord i Anledning af det Foredrag, vi nu have hørt, og jeg vil da sige til den ærede 4de Landstingsmand for Kjøbenhavn (Oct. Hansen), at det glæder mig, at saa uentge vi ere paa mange andre Punkter, lader det dog til, at der, naar der bliver Tale om kirkelige Anliggender, kan blive Tale om nogen Enighed mellem os, skønt vi ogsaa her staa paa forskellige Standpunkter. Jeg tror dog rigtignok, at han, for saa vidt som hans Udtalelser — og og navnlig den første Del af dem — vare rettede mod mig, hvad jeg fik Indtryk af, har misforstaaet min Stilling til Sagen. Han tager fuldstændig fejl, hvis han ikke tror, at jeg i lige saa høj Grad som han

kunne ønske at se denne Sag ordnet ad Frivillighedens Vej, og jeg vil sige, det er min Overbevisning, og jeg har den Erfaring efter det Rendsfab, jeg har til kirkelige Forhold, at hvor der virkelig er et kirkeligt Liv i et Sogn, behøver man ikke at være i Forlegenhed for Penge til Brændsel, for at de gamle, sygelige og svagelige kunne komme i Kirke om Vinteren. Jeg vil bede ham forstaa de Ord, jeg sagde før, saaledes, at Meningen ikke var den, at der i mit Stift overhovedet skulde være en saadan Mangel paa Interesse for kirkelige Forhold, at Rattelovnene kom til at staa ubrugte om Vinteren; men der kan naturligtvis gives Undtagelser, gives Sogne, hvor dette finder Sted, jeg nævnte udtrykkelig kun 2 Sogne. Jeg mener, det er heldigt, at der for slige Tilfælde kommer saadanne Bestemmelser frem som disse her; thi jeg kan uægtelig ikke opfatte Lovforslaget, som om der egentlig er anvendt Tvang. Lovforslaget siger ikke, at der skal paalægges Bidrag til Brændsel. Jeg kan derfor fuldstændig udtale min Tilslutning til den højtærede Minister, naar han var glad over, at det Forslag, som nede i Folketinget var stillet om, at „kan“ i § 3 skulde ombyttes med „skal“, ikke fik Flertal. Jeg vilde for mit Bedkommende ubetinget have stemt mod, at det foreslaaede „kan“ skulde ombyttes med „skal“. Jeg vil helst være fri for al Tvang i kirkelige Anliggender. Jeg vil derfor sige, at jeg var glad ved, at det blev vedtaget i Folketinget, at Medlemmer af Valgmenigheden skulle være fri, selv om Valgmenighedens Forsamlingssted ikke ligger i det Sogn, hvori vedkommende Medlemmer bo. Altsaa her er slet ikke Tale om Tvang; det, der er Tale om, er, at hvor man har stiftet Rattelovne, Ovne, Barmeovne eller Barmeapparater til Beje, men det saa viser sig, at Folk ikke kunne blive enige om at sammenskyde det fornødne Beløb til Brændsel — og det gaar jo altid saaledes, at den ene synes, at den anden giver for lidt, og den anden synes, den tredje giver for lidt, derfor mener hver enkelt, at enten skal den anden bidrage lige saa meget som han selv, eller ogsaa vil han heller ikke bidrage, der skal Beløbet paalignes. Hvor dette Forhold kommer frem, er det netop bedst, at der er en Myndighed, som kan foretage en Vigning, og det er det hele, som dette Forslag gaar ud paa. Her paalægges ikke nogen Tvang; det, der sker, er blot, at der stiftes en Vigning til Beje, med hvilken, det er jeg overbevist om, Behoerne saa godt som overalt ville være tilfredse. Jeg er fuldstændig sikker paa, at i alt Fald de Steder, hvor jeg kender det, hvor Rattelovnen staa ubrugt, vil der, naar der kommer